

מערכת "עכשיו" היפנתה לשלושה מבקרים צעירים בולטים
(ישראל ברמה, אורציון ברתנא ואמנון נבות)
שאלות, שעינינן אירועים קובעים בסיפורת העברית בזמן האחרון.
חוץ מהמישאל כולל הפעם המדור "חדר קריאה"
רצנזיות על מיספר ספרים נבחרים.

ישראל ברמה

שאלה: לאחרונה יצאו לאור מספר רומאנים מפריעטם של סופרים ידועים מאוד (א.ב. יהושע, י. קניוק, ע. עוז). מה דעתך על רומאנים אלה?
ישראל ברמה:

לכאורה אין לפנינו אלא צירוף מיקרים של הופעת שלושה רומנים בעלי עומס חשיבות רב כל כך בעת אחת; אולם נראה כי צירוף זה אינו מיקרי, לפחות מבחינת ההיסטכלות הספרותית הכוללת ומבחינת איפיון דרכי ההתפתחות האפשריים מכאן והלאה. חוששני כי סיבות רבות לחגיגה רבתי אין כאן; אבל כמה נחמות קטנות אולי תימצאנה בדוחק; הסיבות לנימת האכזבה הנשמעת מדבריי טמונות, אולי, במימד סובייקטיבי של המבקר המנסה לומר את דברו, המצפה להתגלותה של יצירת-המופת הבלתי-ימוכחשת, ויודע כי בשלוש יצירות אלו לא ימצא את מבוקשו. ועם זאת, ראויות יצירות אלו להתיחסות משמעותית יותר, ולו גם משום שסוף־סוף ניתן לומר שמשוהו קורה בסיפורת העברית, ואם הופעה של ספר חדש מאת כל אחד מן הסופרים שזכרו זוכה בגילוי, כשהוא לעצמו, להתיחסות כללית והתענינות היורדת לפרטי פרטים, ודאי הוא שהופעה של שלוש יצירות כאלו, ומשולחן־כתיבתם של יוצרים אלה, ראויה לגילוי מסוים של שמחה. לא שמחה שיש בה אובדן כל חוש מידה, אלא התיחסות עיניינית, ולכל היותר – סימפאטית ומקווה לטוב.

ברומאן החדש של א.ב. יהושע, 'גירושים מאוחרים', מצליח הקורא להשתתף בחווייה שאפשר אולי להגדיר אותה כהתפרצות של שמחת הכתיבה לשמה, הצלחה הבאה מצידו של הקורא ללא כל מאמץ והופכת את הקריאה כולה לעיניין כדאי בהחלט. נראה שא.ב. יהושע הצליח להשתחרר מן המעצורים שסיבלו את כתיבתו, מכל אותם מיכשולים לשוניים הניכרים מסיפוריו המוקדמים ביותר ועד ל'המאהב', שבו, משום הניסיון להתקרב לשפה דיבורית של התודעה, הגיעו הדברים לסבך שאין לו פיתרון. ברומאן החדש יוצר יהושע שטף לשוני רצוף, המצליח ליצור רושם של מהימנות ודיוק – הדבר נכון לגבי חלק מפרקי הספר, אך לא לגבי כולם, ויש דפים רבים ברומאן זה שהם התפרעות לשונית שאינה יכולה למצוא הצדקה – כך שבסיכום הדברים אפשר לומר שמבחינה לשונית רומאן זה מהווה, כמעט, חגיגה שלי־ממש; הניסיון לעצב שפה הולמת לנוסח כתיבה בסיגנון־התודעה, שהיא גם שפה דיבורית, פחות או יותר, בלא לאבד את המאפיינים השונים של הדמויות המדברות, ואף להשתמש בשפה עצמה כדי לעצב חלק ממאפיינים אלה, במטרה להגיע לדרך כתיבה משוחררת יותר, עולה בעטו של יהושע, כך שלקורא

מוגש טכסט שאינו צורם את אוזניו או מסנוור אותו בהסחות-דעת לשוניות שאין מאחוריהן דבר. אמירה זאת היא נכונה יחסית לכתיבתו הקודמת של יהושע ויחסית לנוסח הכללי שבו נכתבת ספרות בארץ; אך איננה נכונה באופן מוחלט. תמיד אפשר לקדם עיניין זה בדרגה נוספת; אולם נראה שהדברים משתכללים בכיוון הנכון. אם כך, ההיבט החשוב ביותר בספרו החדש של א.ב. יהושע הוא ההיבט הלשוני. מן ההיבטים האחרים הספר מצליח פחות, עד למידה שניתן לערער בתוקף על ערכיות היצירה. אמנם קיים ביצירה מימד רציני מאוד של מורכבות, ולא נוכל לעמוד עליו כאן; אך נדמה שדווקא במימד שהיה הראוי ביותר לציון ביצירותיו הקודמות של יהושע, כושל רומאן זה. נדמה כי השפעותיו של ויליאם פוקנר הרחיקו לכת ביצירה זאת יותר מן הרצוי, והטכסט כולו נאבק ללא כל סיכוי בהשפעה זאת עד שכרע תחתיו; אומנם משעשע למדי להבחין בהתייחסות של טכסט עברי אל טכסט ידוע מאוד בספרות הכללית ובהופעתו של מוטיב מוכר מיצירה אחת ביצירה אחרת – כמו, למשל, הופעת מוטיב הזמן החסר, המוכר כל כך מיצירתו של פוקנר 'הקול והזעם', ובמיוחד מן הפרק השני שבו, בפתיחתו של כל אחד מן הפרקים בספרו זה של יהושע – אך יש בכך גם סכנה לדרכו האישית של הסופר המושפע. לפי דעתי, חרג א.ב. יהושע מן התחום הבטוח ונכנס לתוך שולי תחום הסכנה, אף שהדבר נעשה במודע ובמוצהר ומתוך התכוונות לגיטימית לחלוטין; במיכלול יצירותיו של פוקנר טמונים גם גרעינים של סכנה שמוטב להתרחק מהם ככל האפשר, שהרי מצדדים אלה ביצירתו אפילו פוקנר לא היה מחוסן כליל – גם ביצירותיו של פוקנר יש כשלים ומיגרעות, ואף בכתיבתו המעולה ביותר יש פוטנציאל של הגזמה ואיבוד שליטה, ומוטב למי שבוחר להיות מושפע ממנו לבלועו בזהירות ולא על עורו ונוצותיו. מידת הזהירות היא הכרחית. תהיה זאת טעות לקשור רומאן זה של יהושע עם יצירה ספציפית אחת של פוקנר, או לזהות דמות מסוימת ביצירה עם דמות מקבילה לה ביצירת פוקנר, שכן ההשפעה היא כללית יותר ואין בה סימטריות מסוג זה (וראיתי ניסיונות לעשות זאת ובכך נגרם עוול ליצירתו של א.ב. יהושע). אחת מהשפעותיו החריפות מדי של פוקנר על יצירה זאת ניכרת במידת האיפוק שאינה מופעלת כנדרש ברומאן זה – רצוי היה מאוד שיהושע יפעיל מידה גדולה יותר של סלקציה בקטעים שנבחרו להוות יצירה זאת, שכן היצירה לוקה בעורף מסוים של מילים המגיע עד לדרגה של פטפטת ממש; דעתי היא שהיה צורך הכרחי מאוד להשמיט כמה מן הפרקים ביצירה – למשל, המונולוג של קלדרון, אהובו של צבי, שהוא בהחלט מונולוג משעשע ומבריק בעיצובו המיוחד כחצידיאלוג, מיותר במיבנה הכללי של הרומאן. גם חלק מן הפרקים האחרים – מונולוג המשוררת המתוסכלת, או דיאלוג בין צבי והפסיכיאטר – עשויים להיות מיותרים באותו מידה, ואולי אין זה מיקרה שדווקא בהם מצטברים הכשלים הרבים ביותר ביצירה. אומנם צימצום מיספר הדמויות עלול לקלקל את סכימת רצף הימים הגורליים בעלילה, והיקפו של הרומאן היה מצטמצם לכדי גובלה, אך הדבר היה תורם לאיכותה של היצירה והיה חוסך הרבה מאוד יגיעה הן לסופר והן לקוראיו. אולם מנקודת-מבט אחרת ייתכן שהחתירה למלאות של פרטים ואווירה כהדגשת נוסח המונולוג הפנימי היתה נפגמת ויוצאת שלא כהלכה; אך מלאות זאת קיומה מוצדק בתוך כל קטע כשלעצמו, ואין בה הצדקה לקטעים שהם פשוט גרועים ומשום שאין הם משתווים לאיכות שאר הקטעים עלולים הם – כפי שקרה ברומאן זה – לפגוע בטכסט כמיכלול. מבחינת האמירה האידיאית של הרומאן חוששני שהיתה מידה גדולה מאוד של הפרזה בהתייחסות של הביקורת השוטפת לנקודה זאת (התייחסות שברוב המיקרים לא היה לה קשר כלשהו עם הרומאן עצמו, אלא עם אידאות חוץ-ספרותיות של המחבר), ולדעתי תחום זה הוא מישני

בחשיבותו ברומאן זה. לדעתי יש לראות רומאן זה כיצירה ספרותית ולא כמשל על ההווייה הישראלית. ובאשר לאינטרפרטציה של שם הרומאן, "גירושים מאוחרים", הייתי מציע לראות את הדברים כהשתקפות לאותו גירוש תנ"כי, לאחר הסעינה תחת עץ־הדעת – בכל אחד מפרקי הרומאן מתרחשת הבנה פתאומית שלאחריה נשברת תמונת גן־העדן הפנימית של הדמות הדוברת, והמציאות המכוערת עוטפת את עולמה של דמות זאת; חלה "צפילה" היכולה להתבטא במוות, בטירוף, בהשלמה, באכזבה או במשבר אחר ומשאירה את הדמות ואותנו בנקודת חוסר־מוצא שהיא תוֹהֵה־יכר של הספרות המודרנית, ושמה – של המציאות הישראלית. אבל אין צורך להדגיש יותר מדי עיניין אחרון זה. דבר זה יהיה כליכולו בתחום אחריותו של הקורא ואין לו קשר למימד הספרותי, שהוא העיקר, שבו התחלנו לדון. ושוב יש להדגיש – מן הבחינה הלשונית ספר זה הוא חגיגה של ממש, וברורה לי נחיצותו בהתהוות דרכו הספרותית של א.ב. יהושע כהתנסות יוצרת לקראת יצירותיו הבאות; אך מן הבחינה הכללית הספר הוא כשל ספרותי בשל הפגמים הרבים שבו (שרק על מעט מהם הצבעתי כאן), ובמיוחד בשל העדר מידת האיפוק שבו, העדר סלקציה בין ההכרחי למיותר. מוזר לומר על יצירה של א.ב. יהושע שהיא טריוויאלית; אך ללא ספק יש ברומאן זה משהו מן הטריוויאלי, קטן החשיבות.

ספרו של עמוס עוז, 'מנוחה נכונה', הוא אחד הספרים המרגיזים ביותר שנודמו לי לקרוא מזה זמן־מה, ולדעתי הוא אחד הספרים הגרועים ביותר שראו אור בספרות העברית של השנים האחרונות. רוגז זה אינו נובע כל־כך מהעובדה שזה הוא ספר גרוע שפגמיו מרובים, אלא משום שכתב אותו עמוס עוז, מקומץ המספרים הטובים באמת בארץ, ובכך יש סכנה של השחתה בדרך של השפעה ונתינת דוגמא קלוקלת לחלוטין. מבחינה לשונית ספר זה מהווה אנכרוניזם עצום־ממדים ויש בו נסיגה של כמעט שני עשורים, או יותר, מן ההתקדמות הלשונית שהספרות העברית, ובתוכה עמוס עוז ביצירותיו הטובות יותר, הצליחה לעשות כל־כך לאט. לדעתי עירוב של שפה רדודה, כביכול דיבורית (עמוס עוז באמת מנסה לכתוב דיאלוגים בשפה דיבורית, אך התוצאה היא דמויות בעלות לשון ילדותית שלקורא לא איכפת מהן יותר מאשר מקליפת השום), עם מליצות בלות מרוב שימוש אינו יכול להבטיח טכסט בעל איכויות. ויותר מכך לא נוכל להרחיב ללא ניתוח טכסטואלי, דבר שיעשה אולי בהזדמנות אחרת. אף מן הבחינה העלילתית לוקה הרומאן משום שהעלילה היא סכמאטית מאוד, מתוכננת לכל פרטיה, אך חשופה כמו של־דבניין שלא הושלמה בנייתו; תוכניות־הפעולה והוראות־השימוש הן גלויות כל כך עד שנדמה שכל העיניין נעשה פשטני ובלתי־מעניין, מניעי הדמויות חסרים מורכבות של דמויות חיות ונדמה שכל הדמויות מרקדות על חבל אחד עבה שבידי המחבר, שהתערבויותיו החוזרות ככוח־שופט־וגוזר, המתחפש לדמות מספר שאינה משכנעת כלל, הופכות את הקריאה לדבר שהוא בגבול ההיטרדות. נדמה שנלקחו שני גופי טכסטים שנכתבו כשפער זמן גדול ביניהם, ומשום כך הם בלתי אחידים ושונים תוכנית, מבחינה צורנית ומבחינה רעיונית זה מזה, וחוברו בלא הקפדה יתרה לגוש אחד המתקרא רומאן. יכולתו התיאורית החזקה מאוד, במיוחד בתיאורי טבע ועונות, של עמוס עוז, המוצאת לה ביטוי ברומאן זה ובה ניתן ביטוי אמיתי ליכולתו של יוצר זה, אינה יכולה להציל את הרומאן מכישלונו. במימד האידיאי ייתכן שהרומאן מצליח להביע את הגלום בו; אך לדעתי אין די במימד האידיאי. אי־אפשר להעדיפו על־פני אפיון מלא יותר של דמויות, אותנטיות של שפת דיבור ודרך־מחשבה, עלילה שאינה מאולצת או כפויה לתוך תבניות, או אחידות טכסטואלית של המיכולול. לשיבוcho של הרומאן אפשר לציין את עיצוב האווירה והרקע ההיסטורי, הנראה מהימן, ודרכי־הראיה האירוניות של הטכסט את הדמויות; לפעמים נדמה היה לי שיש

לראות את היצירה כולה כיצירה אירונית, ואפילו כפארודיה, ובכך היו כל הדברים מתישבים ללא בעיות, אך חוששני שלא בדרך זו בוחר היה המחבר שנראה את יצירתו זאת, במיכלול יצירותיו של עמוס עוז הייתי ממקם יצירה זאת בתחתית סדר-האיכויות ולאחר כל האחרות. ובכל זאת, כאשר עמוס עוז כתב רומאן, או כל יצירה אחרת, אתה מתפתה לקרואו. וגם כאשר עמוס עוז כתב יצירה גרועה יש טעם לקרוא אותה. זהו הקסם בכתיבתו של עמוס עוז, אם כי קסם זה לא בדיוק פעל במידה הדרושה ברומאן זה.

ספרו של יורם קניוק 'היהודי האחרון', הוא לדעתי הספר החשוב ביותר שהופיע השנה, ובעצם - מזה עשור שנים או יותר. מידת מורכבותו מבטיחה לו התענינות לאורך זמן רב, התענינות היכולה להתבטא במיגוון גדול מאוד של אינטרפרטציות של קוראים שונים, ושל אותו קורא בכל פעם שהוא חוזר ומעיין ביצירה זאת. אומרים, כך שמעתי, שזהו אחד הסימנים שנותנים ביצירות-מופת. אינני יודע אם יצירה זאת היא אומנם יצירת מופת - רק הזמן יקבע זאת - אך ללא ספק היא הדבר הקרוב ביותר ליצירת-מופת שכולנו מחכים לה מזה זמן רב. יצירה זאת ראויה להתייחסות מפורטת יותר מן המידה המתאפשרת כאן (התייחסות פרטנית יותר אפשר למצוא ברשימה אחרת שלי, הסוקרת את הופעתו של ספר זה, וכן במאמרי "בחפוש אחר ה'אני' האבוד: עיון ביצירתו של יורם קניוק", עכשיו 45, 1981, עמ' 240-249) ודי לעת-עתה להצביע על חשיבותה של יצירה זאת, כיצירה האיכותית ביותר השנה.

שאלה: מה הם אירועים אחרים בתחום הסיפורת הנראים לך כחשובים?

מלבד הופעתם של שלושת הרומאנים שצוינו קודם קשה מאוד להצביע על אירועים נוספים בתחום הסיפורת הראויים להתייחסות משמעותית, ואין זה משום ששלושה ספרים אלה, מפריעטם של שלושה מטובי המספרים בארץ, האפילו על יצירות אחרות או על יוצרים אחרים, אלא משום שלא היו כלל אירועים חשובים מספיק כדי שזכיר אותם כדברימה בעל-ערוך. עם זאת ברור ששלוש יצירות אלו קובעות את דרכי ההתפתחות של הספרות העברית הנכתבת בארץ. נדמה, כי כל אחת מן היצירות מסמנת כיוון-התפתחות שונה - כל אחת מהן מאפיינת נוסח אחר של כתיבה, אם כי החלוקה לז'אנרים איננה חדה ואין לראות בה קביעה חדמשמעית או מוחלטת. 'גירושים מאוחרים' ל.א.ב. יהושע מייצג היטב את נוכחותו של נוסח-התודעה בספרות העברית, המופיע בוואריאציות שונות ובדרגות שונות של בלעדיות ודומיננטיות; השימוש במונולוגים פנימיים, דיאלוגים בדרגות שונות של ייצוג הדמויות, המרות של נקודות-תצפית וחדירות תודעיות, ועוד מיגוון של אמצעים אותם מפעיל ל.א.ב. יהושע בספרו, יכולים להדגים היטב את הפוטנציאל הגלום בנוסח זה. לצערי הנראה הדבר כאילו חוששים יוצרים צעירים יותר לשלוח ידם בנוסח שהוא אולי קשה יותר, אך גם מבטיח יותר, ומשום כך ייצוגו של נוסח זה בספרות המתהווה איננו גדול. אולי לאחר רומאן זה יופיע שינוי לטובה. מובן שזאת היא הנחה סובייקטיבית; אך בודאי יש בה משהו משיקוף המציאות, ולאחר הכול זאת היא אחת מזוכיות המבקר בתחום האוטונומי של תקוותיו. ספרו של עמוס עוז, 'מנוחה נכונה', מצייצג, לדעתי, את השיבה לנוסח כתיבה כמוריאליסטי שחשבנו שאבד עליו הכלח, שרבות בו המיגרעות המבטיחות כתיבה קלוקלת וחסרת עיניין; נראה כי מרבית היוצרים החדשים שפירסמו את ספריהם הראשונים בשנה האחרונה נוטים דווקא לנוסח זה ואין להתפלא שפוטנציאל הכישלון התממש בספרים אלה כמעט במלואו. מאחר שלא אוכל

לבסס כאן את דבריי באופן מפורט ובבדיקה טכסטואלית, אני בוחר שלא להזכיר כאן שמות. מצערת העובדה שמרבית הספרים הראשונים לכותביהם שהופיעו השנה נכשלו ברדידות תוכנית, איפיונידמויות לקויים, בהסתרבלות אידיאית וחוסר תשומת-לב כמעט מוחלט ללשון הכתיבה. מבחינה לשונית יצירות אלו הן פשוט דלות ומורעבות מדי מכדי להיחשב להישגים של ממש. אין זה אומר שאין מקום לתקווה לגבי יוצרים אלה ויצירותיהם העתידיות. אך נוסדהכתיבה הכמודיאליסטי אינו משאיר מקום רב לתקות אלו. ספרו של יורם קניוק, 'היהודי האחרון', מדגים היטב את נוסדהכתיבה האקלקטי, הבונה שלמות אחת מנוסחים שונים של כתיבה - מונולוגים, מיסמכים ותעודות, מכתבים ודיאלוגים, חדירות תודעתיות ודיווחים מדעיים, סיפורים כפשוטם וכל דבר אחר הקיים בתחומי הספרות ולפעמים גם מימוש של הבטחות אלו. לטעמי ראוי לקרוא לדרך-כתיבה זאת נוסח "בארוקי", ונדמה לי שנוסח זה דווקא הוא נקודת המגע בין הספרות העברית המתהווה לבין הספרות העולמית העכשווית ביותר שניתן להדגים אותה ביצירותיהם של גראס, מארקס או כמה מן הסופרים האמריקניים שפירטמם אולי פחות. אם על נוסח כמודיאליסטי אין מדברים כבר כלל בתחום התהוויות חיות בספרות, ואם נוסח הכתיבה התודעתית (על כל הוואריאציות שלו) קשור יותר לשנות השלושים, הארבעים והחמישים (כתופעה מרכזית ושולטת), הרי כתיבה בנוסח שבחתי לכנות "נוסח בארוקי" שייכת ממש להווה של הספרות העולמית. אולי אין בזה להצביע על ערך הדברים; אבל יש בזה קורטוב של נחת. אולי לא הישגיות ממש, עדיין, אבל בהחלט הרגשה של הימצאות במקום הנכון.

אפשר היה להצביע על אירועים חשובים מאוד בתחום השירה בשנה האחרונה, ובמיוחד בשירה הצעירה, אך אלה חורגים מתחום הדיון שלפנינו. מבחינתה של הסיפורת, לבד מהופעתם של שלושה רמאנים מרכזיים - שאחד מהם הוא יצירה איכותית מן הדרגה הראשונה, אחד מהם הוא חגיגה לשונית אך מהותו הכוללת טריוויאלית משהו, ואחד שמוטב היה שלא לדבר בו בכלל - מעטם של סופרים שזמן רב חיכינו להופעת ספריהם החדשים, לא היתה בה התרחשות משמעותית, ובוודאי לא היתה בה התחדשות. הקיפאון השולט בסיפורת העברית מזה כמעט 15 שנה נמשך. ההפשרה לא התחילה השנה.

שאלה: האם נראה לך שהביקורת העברית מצויה בדרך-כלל ברמה נאותה כאשר היא דנה בסיפורת?

בלא להיראות עוין שלא לצורך, נראה לי כי הביקורת ככלל, ובמיוחד זאת הדנה בסיפורת, איננה ממלאת כלל את תפקידה, ולרוב רמתה איננה עומדת בקריטריונים המינימאליים הנדרשים מביקורת. אינני מדבר כלל בביקורת אינטרסנטית, או זאת הנכתבת במיסגרת קטנות-הרחוב של הקבוצות השונות הפועלות להכעיס בספרות העברית, או באותן רשימות קפריזיות המופיעות לפעמים ומעוררות מהומה על לא מאומה. אלה אינן ראויות להתיחסות. כוונתי בעיקר לרשימות בלתימקצועיות, המעידות יותר על בורותו של הכותב מאשר על היצירה בה התכוון לעסוק; המינימום הנדרש הוא בסיס ידע מסויים, ויותר מכך - יכולת לראות את הדברים ביותר מדרך אחת, להצביע על הטוב והרע בכל יצירה ולא להתרכז בחידודו של העט המורעל או החנפני, ולכתוב את הדברים בצורה מובנת. את המבקרים הטובים (ואיני קושר את הדבר עם אקדמיזם כלשהו, המרחיק את בעלי היכולת מן הביקורת השוטפת) ניתן לספור על אצבעות יד אחת. אליהם אפשר לפנות בתביעה שהביקורת תמלא תפקידה - לבחון התהוויות חדשות ויוצרים

חדשים, לשקול מחדש את ערכיותן של היצירות הבונות את ההיסטוריה של הספרות העברית ללא כניעה למוסכמות מעלות-האבק שעל פיהן הוקפאה המסה העצומה הזאת לפני שנים רבות ולא קם בה לתחייה דבר וחצי-דבר, לקבוע דרכי-התפתחות אפשריים ולהיות מובנים לקראת המהפכות הספרותיות העתידיות (שהרי תפקידו החשוב ביותר של המבקר הטוב הוא לדעת לקבל את ההתפתחויות המפתיעות של הספרות ולהכין את הקרקע לקראתן, אם לא כקטליזטור הרי לפחות כמלווה), לנפות את היצירות הפגומות, המסכנות בהשפעתן התפתחויות חיוביות בספרות, ועוד. תפקידה החשוב ביותר של הביקורת הוא להיות ביקורת לוחמת; אך לצערי, עם יוצאים מהכלל מעטים מאוד, הביקורת הספרותית בארץ איננה כזאת. היא רחוקה מלהיות כזאת מעוררת רחמים.

אולי אין להאשים בכך את המבקרים או את הביקורת ככלל. יתכן ומצבה של הביקורת הוא השתקפות של מצבה הכללי של הספרות העברית. אך זהו רק הסבר ואין בו כדי התנצלות של ממש. כך או כך, המצב הוא עגום למדי. אין זאת שאלה של אשמה, או של דיון בסיבות שהביאו לכך, אך כזה הוא המצב, לפי דעתי.

שאלה: האם יש איזו פואטיקה בסיפורת הקרובה לך ביותר?

לא אוכל כאן להשיב על כך כי יארכו הדברים.